

Schoolkeuze Voortgezet Onderwijs in Utrecht

Pieter Gautier, Monique de Haan
Bas van der Klaauw, Hessel Oosterbeek
(Amsterdam)

Augustus 2022

School loting in Utrecht

- In de eerste ronde melden leerlingen zich op één school aan.
- Bij te veel aanmeldingen wordt er geloot.
- Dit systeem lijkt op het zogenaamde Boston systeem.
- Uitloting is sowieso vervelend, maar zeker als in de tweede ronde veel scholen al vol zitten.
- Daarom kan strategisch gedrag aantrekkelijk zijn.
- Er bestaan alternatieve systemen om leerlingen op scholen te plaatsen.

Deferred-acceptance (DA) nu in A'dam

- Leerlingen maken een voorkeurslijst.
- Elke leerling krijgt een lotingsnummer en wordt tijdelijk geplaatst op de school van eerste voorkeur.
- Als een school te veel leerlingen heeft, dan gaan leerlingen met hoge lotnummers naar de tweede voorkeur (ook als deze school al vol is).
- Alle volgende ronden: Op scholen met te veel leerlingen wordt geloot en uitgelote leerlingen gaan naar hun volgende voorkeur.
- Dit gaat door tot alle leerlingen geplaatst zijn.
- Twee varianten:
 - Single tie-breaking (STB): elke leerling heeft één lotingsnummer dat geldt voor alle scholen.
 - Multiple tie-breaking (MTB): elke leerling krijgt voor elke school een nieuw lotingsnummer.

- Meteen na de aanmelding in de eerste ronde in 2015 ontvingen alle ouders een vragenlijst per email.
- 51% van de 3315 ouders heeft de vragenlijst ingevuld.
- Respons is het hoogst onder VWO leerlingen en neemt af met basisschooladvies.
- We vroegen o.a. naar echte voorkeuren en punten (tussen 0 en 100) voor elke school.

School van aanmelding en eerste voorkeur

School van aanmelding	Eerste voorkeur								
	Amad	CGU	Passie	GRC	LR	Greg	Bon	Unic	U
Totaal	18	119	2	90	43	3	73	16	5
Amadeus Lyceum	15	0	0	0	0	0	0	0	
Christelijk Gymnasi..	1	92	0	1	0	0	0	0	
De Passie	0	0	2	0	0	0	0	0	
Gerrit Rietveld College	0	3	0	65	0	0	1	0	
Leidsche Rijn College	1	3	0	0	32	0	0	0	
St-Gregorius College	0	0	0	0	0	3	0	0	
St. Bonifatius Coll.	0	6	0	2	1	0	61	0	
Unic	0	0	0	0	0	0	0	15	
Utrechts Stedelijk	0	0	0	0	0	0	0	0	4
Buiten Utrecht	1	15	0	22	10	0	11	1	

- 3600 keer drie plaatsingssystemen gesimuleerd:
 - Boston (huidige systeem)
 - DA-MTB
 - DA-STB

Aantal voorkeurspunten

	Boston	DA-MTB	DA-STB
VWO			
Punten	78,6	79,5	79,6
% beter dan Boston		95,8%	96,2%
HAVO			
Punten	61,4	59,2	61,3
% beter dan Boston		1,0%	45,3%
VMBO gl/tl			
Punten	51,0	53,3	53,8
% beter dan Boston		99,5%	100%

Eigenschappen van lotingssystemen

- Boston

- Leerlingen hoeven maar één school te kiezen (behalve degenen die uitgeloot worden).
- Maximaliseert aantal leerlingen op school van aanmelding.
- Houdt rekening met de intensiteit van voorkeuren.
- Uitgelote leerlingen komen laag op voorkeurslijst.
- Strategisch gedrag kan lonen (maar daarbij worden fouten gemaakt).
- Capaciteitsproblemen onderschat.

- DA-STB

- Opstellen (langere) voorkeurslijst noodzakelijk.
- Geen strategisch gedrag.
- Veel leerlingen op eerste voorkeur.
- Pareto efficiënt.

Conclusies

- Ouders hebben moeite met het inschatten van de lotingskansen.
- Er bestaat geen optimaal plaatsingsmechanisme (elk mechanisme heeft voor en nadelen).
- Mogelijk strategisch gedrag maakt optimale keuze lastig. Door fouten worden voordelen vaak overschaduwd door de nadelen.